
Tekstlæsning

Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer. For enhver, som beder, får; og den, som søger, finder; og den, som banker på, lukkes der op for.

Matthæus 7:7-8

Jeg siger jer også: Alt, hvad to af jer her på jorden bliver enige om at bede om, det skal de få af min himmelske fader. For hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, dér er jeg midt iblandt dem.«

Matthæus 18:19-20

Alt, hvad I beder om i jeres bønner, skal I få, når I tror.«

Matthæus 21:22

Sandelig, sandelig siger jeg jer: Den, der tror på mig, han skal også gøre de gerninger, jeg gør, ja, gøre større gerninger end dem, for jeg går til Faderen; og hvad I end beder om i mit navn, det vil jeg gøre, for at Faderen må blive herliggjort i Sønnen. Beder I mig om noget i mit navn, vil jeg gøre det.

Johannes 14:12-14

Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad I vil, og I skal få det. Derved herliggøres min fader, at I bærer megen frugt og bliver mine disciple.

Johannes 15:7-8

Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer og sat jer til at gå ud og bære frugt og blive ved med at bære frugt, så Faderen kan give jer, hvad som helst I beder om i mit navn. Dette byder jeg jer, at I skal elske hinanden.

Johannes 15:16-17

Den dag skal I ikke spørge mig om noget. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Beder I Faderen om noget i mit navn, skal han give jer det. Indtil nu har I ikke bedt om noget i mit navn. Bed, og I skal få, så jeres glæde kan være fuldkommen.

Johannes 16:23-24

Misforhold mellem løfter og erfaring

Mange af os er stødt på et eller flere af disse udsagn gennem tiden. Hvis du kommer i en kirke i nogen tid, så er der en pæn chance for, at du før eller siden hører Jesus citeret for dette løfte: Alt, hvad I beder om i jeres bønner, skal I få, når I tror. Hvad I end beder om... Bed om, hvad I vil... Hvad som helst I beder om...

Det lyder lovende. Det lyder løfterigt. Det lyder godt. Når man tager udsagnene ude af kontekst (som vi har gjort her til morgen), så lyder det umådeligt enkelt og lige til: fold hænderne og bed, så ordner Gud resten. Ganske ukompliceret.

Der, hvor det for nogen af os bliver lidt mere kompliceret, det er, når vi holder disse løfterige udsagn op imod vores erfaring. Nogle af os kan se tilbage på situationer, hvor vi havde oplevelsen af, at Gud gav os, hvad vi bad om. Men det der med *alt ... hvad som helst ... hvad end vi beder om ...* det kan det måske være lidt sværere at få til at harmonere med vores generelle erfaring.

De, der *har* oplevet, at Gud har svaret på bøn, kan sikkert genkalde sig den dybe følelse af glæde og taknemlighed, som nærmest kan mærkes helt ned i mellemgulvet. Men mellemgulvet er måske også der skuffelsen sætter sig, når den, du bad for, ikke blev rask alligevel; når det arbejde, du bad om, gik til en anden; når dit barns livsforløb blev et helt andet, end det, du havde bedt Gud om; når du eller en, der står dig nær, må gå gennem en svær depression, eller når det ægteskab, som Gud blev bedt om at velsigne, ikke holdt alligevel.

Lige så dyb, glæden og taknemligheden over at blive bøn hørt kan være, lige så dyb kan skuffelsen være, når de - *gode!* - ting, vi beder om, tilsyneladende overhøres ... på trods af, at Jesus gentagne gange har sagt *alt ... hvad som helst ... hvad end I beder om*. Mennesker, der beder, oplever som regel før eller siden et misforhold mellem Jesu løfter og vores erfaring.

Strategier for tackling af misforholdet

Det misforhold tackler vi på vidt forskellige måder. Man kan sige, at vi anlægger forskellige strategier.

1) Nogen har måske været til gudstjeneste her i kirken den 1/10 og har hørt at det er OK at plage Gud, så de beder mere og længere og højere, i troen på, at hvis bare vi bliver ved længe nok, så må det lykkes at overtale Gud før eller siden.

2) Andre mener, at vi skal *tro* mere. Der har simpelthen ikke været lagt nok tro bag de første bønner, så nu lukker vi øjnene og beder igen, mens vi *tror* så det knager - alt hvad vi kan! Håbet er at mobilisere det minimum af tro, der efter sigende kan flytte bjerge.

3) Andre går den modsatte vej og giver efter kortere eller længere tid simpelthen op og mister helt troen på bøn - og i værste fald troen på den Gud, der bedes til. Det betyder ikke nødvendigvis at man forlader kirken, men de mennesker, der vælger denne strategi, gør det ofte diskret, i stilhed - og bliver måske i kirken af sociale grunde. Det, at opgive troen, behøver ikke at være en permanent strategi; for nogen er det bare en midlertidig måde at tackle skuffelsen på.

4) Nogen finder en forklaring på det udeblevne bønesvar i Jakobs Brev:

I beder og får alligevel intet, fordi I beder dårligt, kun for at ødsle det bort i jeres lyster.

Jakob 4:3

Så strategien bliver simpelthen at prøve at finde ud af at "bede godt" - med de rigtige motiver, så at sige. Den strategi kan bide sig selv i halen, hvis den fører til, at man bliver overdrevet fokuseret på sig selv, men den kan også føre til en sund selvansøgelse.

5) Endelig kan skuffelsen over strandede bønner også få os til at konkludere, at det slet ikke var *omstændighederne*, bønnen skulle gøre noget ved, men derimod *os selv*. Jeg fik ikke det, jeg bad om, men jeg blev i stand til at acceptere det, jeg ikke fik. Gud gjorde ikke det, jeg bad om, men han gjorde noget ved mig. Omstændighederne er uændrede, men bønnen ændrede mit syn på dem.

Der kan siges både godt og skidt om de fem strategier, og der findes givetvis også flere andre måder at tackle skuffelsen på. Det giver ikke så meget mening at pege på en som "den rigtige", for dels tror jeg ikke, der er en "rigtig" strategi, og dels så tror jeg alligevel ikke det er velvalgte strategier, så meget som det er impulsive reaktioner.

Når vi får forståelsen af, at vi kan bede om *hvad som helst*, og vi så gør det, men oplever at blive skuffet, så vækker det nogen følelsesmæssige reaktioner. Det Jesus siger, lyder så lovende, at vi vover at satse vores tro på det. Når vi så oplever et misforhold mellem løfterne og de svar vi får på bøn, så er det ikke så let...

Fortolkninger af de svar, vi får

Men hvordan fortolker vi i grunden Guds svar til os, når vi beder?

☞ Min Joachim har jo en meget enkel tilgang, som vores familie ofte bliver mindet om, når vi holder for rødt lys - så kommer det omme fra bagsædet: "Når det er grønt lys, siger Gud *ja*; når det er gult lys, siger Gud *vent*; og når det er rødt lys, siger Gud *nej*." Det kan blive en særdeles forkyndende tur gennem byen, når der er rød bølge. Så de lærer altså noget derinde i Børnekirken, det kan I forældre trygt regne med!

Så banalt det end kan lyde, så er Guds svar på bøn af og til "nej". Ind imellem lader svaret vente på sig, men det forekommer altså også, at vi oplever, at Gud svarer "ja" og giver os, hvad vi beder om.

Det er helt bevidst jeg siger at "vi oplever" at Gud svarer, for uanset hvad vi siger, synes og tror, så er der altid også mulighed for en ikke-teologisk fortolkning. Det er troens vidunderlige og forfærdelige vilkår. Der er altid mulighed for at fortolke virkeligheden uden reference til Gud. Det lykkes størstedelen af Danmarks befolkning ganske glimrende med hver dag.

Gennem årene har jeg gentagne gange hørt kristne fortælle om bønnesvar, som var markante og mirakuløse. Mere end en gang er det blevet fremlagt som "bevis" for at Gud findes og hører bøn, for: "det kan ikke forklares på anden måde!" Det kan godt være, at det vil undre dig, hvad jeg siger nu, men jeg har faktisk ikke så meget til overs for "bønnesvar, der ikke kan bortforklares". Jeg er i grunden nok mere begejstret for de bønnesvar, der *kan* bortforklares.

Hvorfor nu det? Er det da ikke trosstærkende at opleve fænomener, der ikke kan forklares på anden måde, end at *Gud gjorde det*? Næ, det er jeg faktisk ikke så sikker på, at det er. Det er muligvis styrkende for et eller andet, men jeg tror ikke, det er troen, der styrkes. Hvorfor så ikke det? Fordi tro hverken vil eller skal eller kan bindes af beviser. Tro er kun levende, hvis den er fri. Troen dør, hvis den ikke er fri!

Jeg ser det som en gave fra Gud, når en læge kan forklare en helbredelse. Jeg synes det er befriende, når en psykiater kan reducere såvel vores knugethed over synd, som vores glæde over tilgivelsen, til en kemisk proces i hjernen. Jeg mener vi skal glæde os over, at verdens tilblivelse kan forklares ved evolution.

Det sætter jo troen fri! Vores Gudstro er ikke bundet til en mirakuløs helbredelse. Den indre fred og glæde vi oplever i tilgivelsen, vælger vi frit at takke Gud for. Vi er ikke tvunget til at tro, at Gud har skabt os - i mangel af en bedre forklaring - men vi er frie til at vælge at tro, at der står en kærlig skaberkraft bag universet.

Gudsfor nægtelsens mulighed er faktisk en gave - også i forhold til bøn. Vi er ikke tvunget til at bede, og vi er ikke tvunget til at opfatte vores omstændigheder som Guds svar på bøn - men Gud giver os friheden til begge dele.

Hvad betyder det, at bede "i Jesu navn" / "i tro"?

Dermed nærmer vi os en bedre forståelse af, hvad det mon vil sige, at "bede i tro". Tor Nørretranders udgav sidste år bogen "At tro på at tro". Heri fremhæves troen som en indre proces som det væsentlige - om troen så rettes mod en ydre reference, som f.eks. Gud, og om en sådan Gud overhovedet findes, betragtes i den sammenhæng som mindre væsentligt.

Det, som Jesus risikerer i vor tid, med sine løfterige udsagn om at bede *i tro*, er at kristentroen skrumper ind til at blive en navlebeskuende *tro på at tro*. "Tro" i bibelsk forstand, er ikke en kvalitet ved den bedende. Jesus løber en risiko ved at tale om at "have tro som et sennepskorn", for det kan forlede os til at tro på at tro er en slags åndelig "ting" eller kvalitet, vi har mere eller mindre af.

Kristen tro er ikke en kvalitet, det er en relation. Og dens ypperste eksempel og ideal er den tillidsfulde og hengivne relation til Gud, som Jesus levede sit menneskeliv i, og som fandt sit stærkeste udtryk, da han i Getsemane bad: "Ske ikke min vilje, men din".

Denne søndags overskrift er spørgsmålet, *Kan man få alt, hvad man beder om?* Svaret er efter min bedste overbevisning: Nej, det kan man ikke, men som vores relation til Gud modnes, blandt andet gennem bøn, så lærer vi at bede om alt det, vi kan få. Det er ikke Guds potentiale, der er begrænset. Det er heller ikke en kvalitativ mangel ved os, der er problemet. Vores tilbageholdenhed overfor at hengive os til Gud, holder os tilbage fra at leve i den tillid, hvor alt er muligt (for den som tror), men ikke alt er gavnligt - og hvor vores øjne åbnes for forskellen, så vi kan skønne, hvad der er Guds vilje; det gode, det velbehagelige og det fuldkomne (Markus 9:23, Filipperne 4:13, 1. Korintherbrev 6:12 & 10:23, Romerne 12:2).

Jesus er ikke lampens ånd, som kommer frem og opfylder vores ønsker, når vi gnider på lampen. Hans løfter er ikke en udtømmelig lykkelige. At sige "I Jesu navn" er ikke en trylleformular á la "Sesam, luk dig op" (selv om nogle bruger vendingen, så man skulle tro det var!). Bøn er ikke et møntindkast til en automat, der kan give os alt vi har lyst til - men helt ærligt: hvem troede også på det?

Bøn er derimod et kærlighedens sprog mellem os og Gud og gennem denne hellig kommunikation modnes vi til at bede om alt det, vi kan få (og det er ikke så lidt)!

Det er både sandt og muligt, men det kommer ikke af sig selv; det kræver en hengivenhed og en udholdenhed (det gør kærlighed jo som regel). Når Jesus siger "Bed, så skal der gives jer", så taler han ikke om enkeltstående begivenheder; han taler om en uafbrudt, livslang kærlighedens bevægelse mellem Gud og mennesker.

At bede I Jesu navn er at bede inden for rammerne af det kærlighedsforhold mellem Gud og mennesker, som Jesus viste, var og er muligt.

En konstruktiv vision for bøn

Med det i baghovedet vil jeg slutte med et forsøg på at formulere en konstruktiv vision for bøn:

1) Bevar mystikken; fjern dit fokus fra en ånds-teknologisk forståelse af Guds "løfter, han ikke kan svigte". Gud har ikke bundet dig til troen, så lad være med at prøve at binde ham til noget. Bøn kan og må ikke mekaniseres. Bevar og vær om det mystiske og uforklarlige element.

2) Bevar håbet; du har oplevet skuffelser - det har vi alle sammen. Men det er for tidligt at kaste håndklædet i ringen og konkludere, at Gud er stoppet med at svare på bøn. Det ved du ikke noget om, I morgen er en ny dag, hvor din relation til Gud kan tage nye og uventede drejninger.

3) Bevar glæden; bøn er topmålet af fællesskab med Gud og Jesus siger ligeud, at et af formålene med bøn er, at vores glæde må være fuldkommen.

4) Bevar kreativiteten; lad os bare være ærlige og indrømme, at megen bøn forstummer fordi vi simpelthen er for kedelige og fantasiløse. Vores egen måde at bede på keder os. Så giv dig selv den udfordring at finde ny inspiration og variere dine bønner. Besøg vores nye bønneside på www.bethel.dk og kom hver måned og vær med i bønneværkstedet. Du er altid velkommen til kontakte mig, hvis du savner kreative input til hvordan du kan bede.

5) Bevar ydmygheden og tilliden. Det mest markante negative bønnesvar Jesus fik var, da han i Getsemane bad om at blive fri for at skulle korsfæstes. Han vidste hvad svaret ville blive; alligevel bad han; "Dog, ikke som jeg vil, men som du vil." Tror du han blev skuffet over, at det blev som Gud ville? Lad os bede i en ydmyg tillid til Guds gode vilje.